

Ei pelkkä rokotus – muut keinot HPV:n aiheuttamien tautien ehkäisyyn

Heidi Löflund-Kuusela 14.5.2025



HPV:n aiheuttamien tautien ehkäisy



HPV-rokote

HPV-rokote suojaa papilloomaviruksen aiheuttamilta syöviltä.



Kohdunkaulan syövän seulonta

Seulonnassa etsitään syöpää ja syövän esiasteita. Tavoitteena on löytää esiasteet kohdunkaulalla ennen kuin ne kehittyvät syöväksi. Tällöin syöpä voidaan estää. Varhaisessa vaiheessa löydetyn syövän hoidot ovat puolestaan kevyempiä.



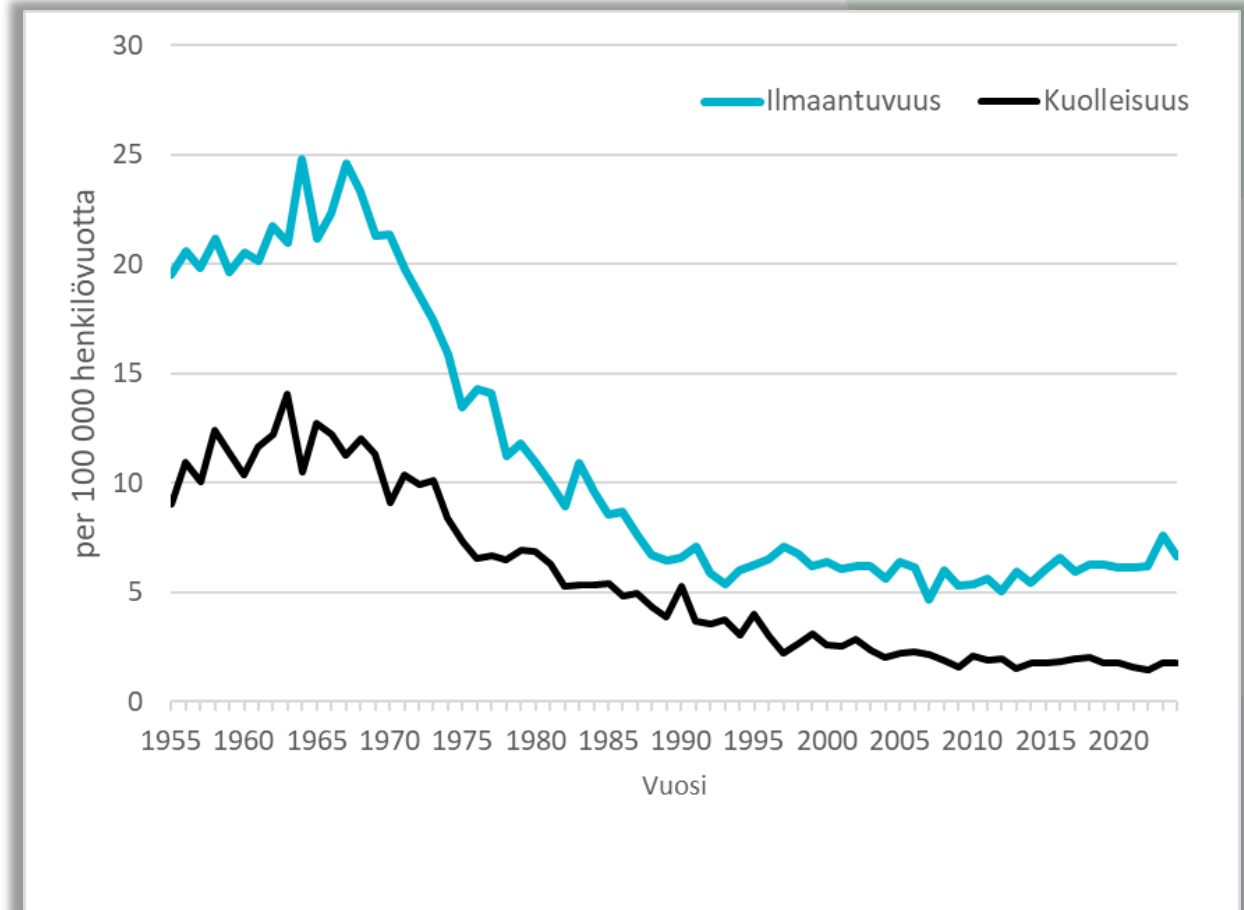
Kondomin ja suuseksisuojan käyttö

HPV-tartunnan voi saada limakalvo- ja ihokontaktin kautta. Yleisimmin tartunta tapahtuu suojaamattomassa yhdynnässä ja suuseksissä, suojaamattomien seksivälineiden tai käsien välityksellä seksissä.

Kohdunkaulan syövän seulonta

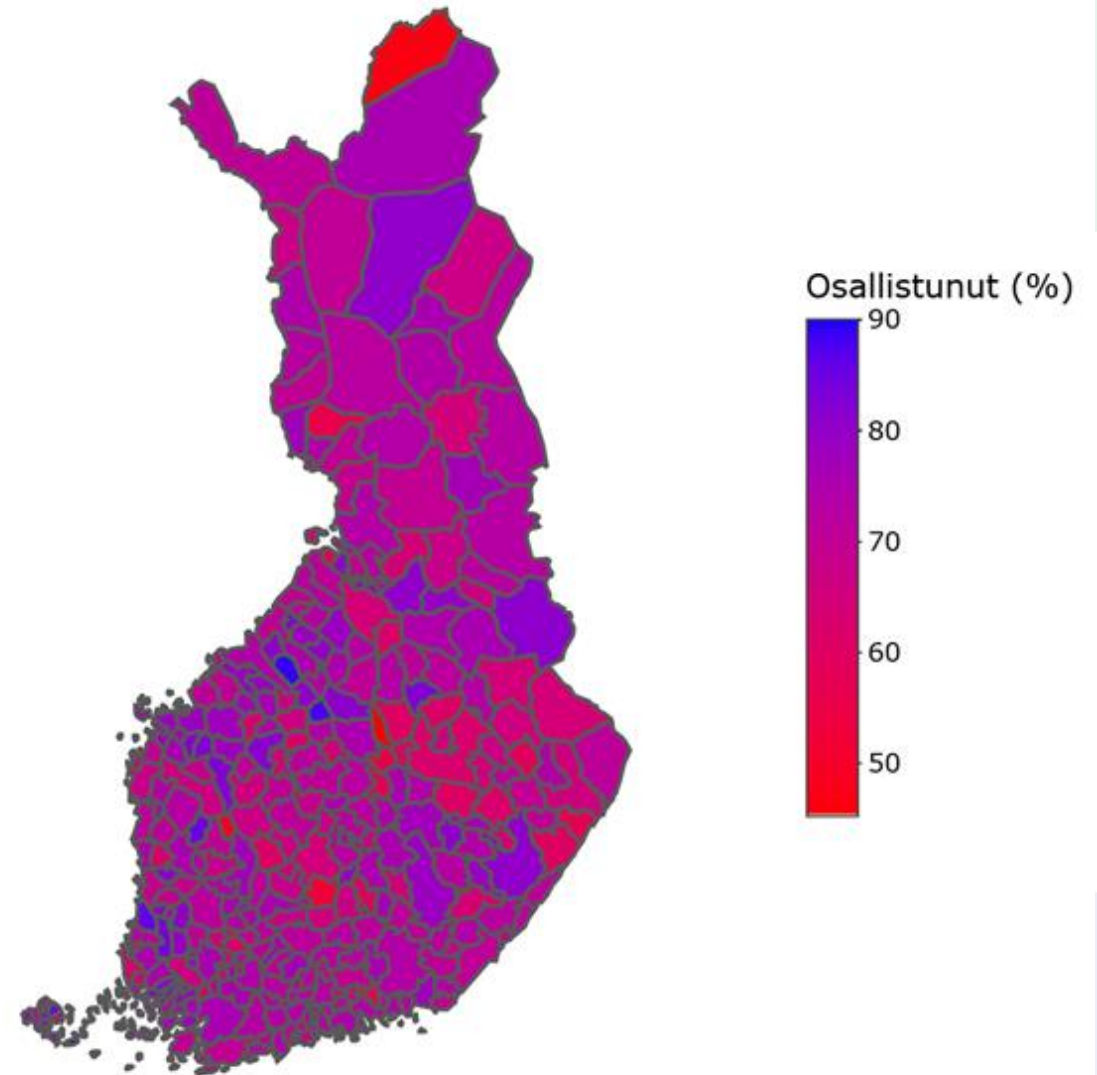
Seulonnan ansiosta syöpätaakka laskenut merkittävästi

- Vuonna 2022
 - 191 todettua kohdunkaulasyöpää
 - 56 kohdunkaulasyöpään kuollutta
- Ilman seulontaa vuosittain syöpätapauksia olisi noin 1000 ja syöpäkuolemia noin 200



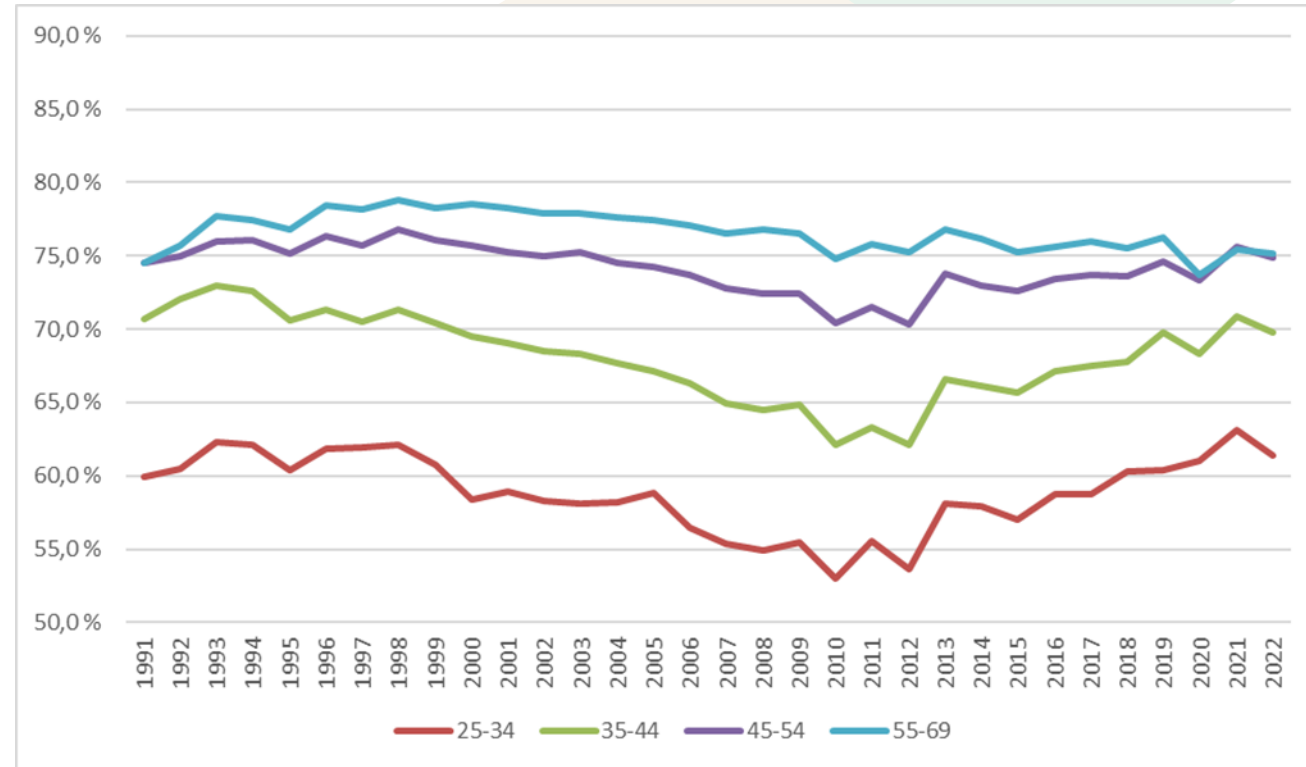
Kohdunkaulasyövän seulonta

- Hyvinvointialueet ovat vastuussa seulontojen järjestämisestä 30-65-vuotiaille naisille viiden vuoden välein
- Seulontaan lähetetään henkilökohtainen kutsu
- Papa-seulonnasta ollaan siirtymässä HPV-seulontaan
- Seulontaohjelman lisäksi testejä otetaan laajasti myös muualla terveydenhuollossa ja noin 60% kaikista testeistä tehdään seulontaohjelman ulkopuolella



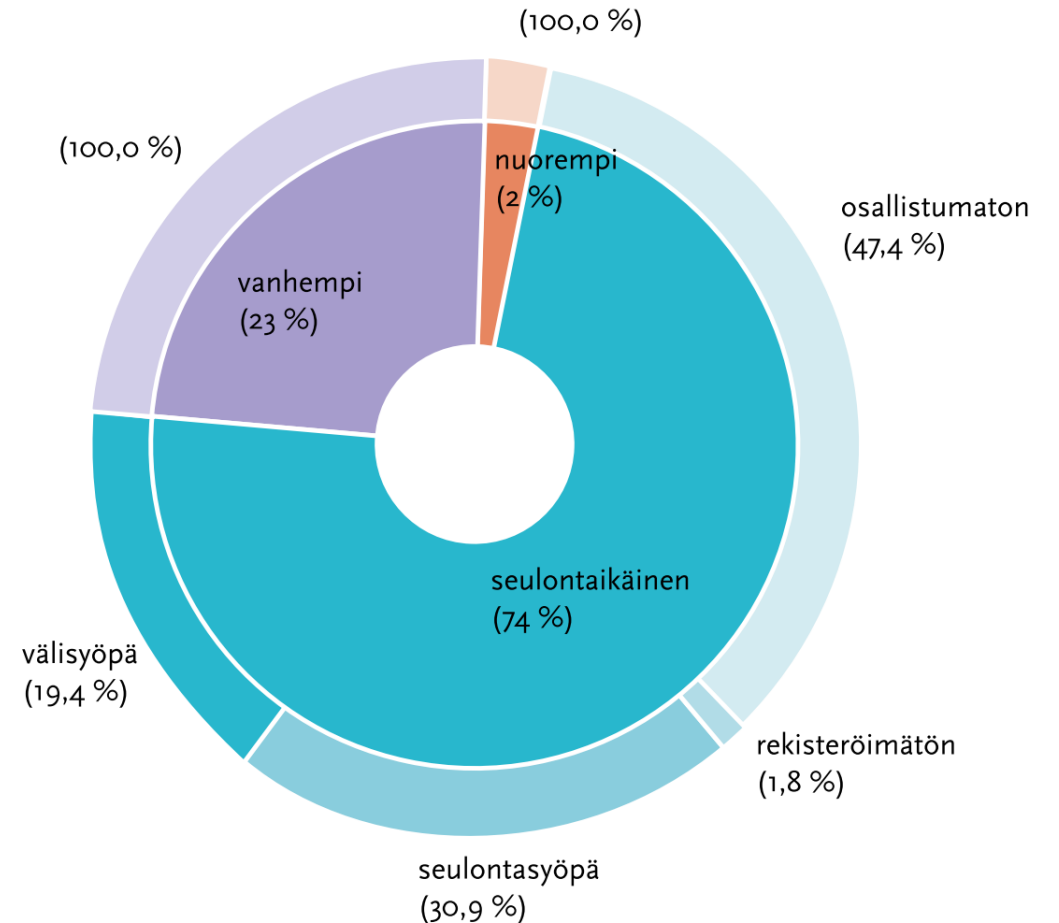
Kohdunkaulan syövän seulontaan osallistuminen

- Osallistumisaktiivisuus on nuoremmissa ikäluokissa alhaisempaa kuin vanhemmilla. Matalimmin koulutetut nuoret naiset osallistuvat seulontaan heikoimmin.
- Seulontaan osallistumisen esteitä
 - käytännön haasteet (sopimattomat aikataulut, ajanvarausongelmat, liikkuminen, välimatkat)
 - asian vieraus ja toisarvoisuus
 - oireiden puute
 - toimenpiteen aristelu ja sairauden pelko
 - erityisesti kielivähemmistöjen osalta kielitaidottomuus ja epäluottamus palveluihin.
 - Seulonnoista liikkuu myös väärää tietoa. Ristiriitaiset viestit seulonnoista voivat olla hämääviä, varsinkin jos terveystiedon lukemisessa ja tulkinassa on haasteita.



Kohdunkaulan syövistä valtaosa seulontaikäisillä

- 74 % syövistä havaitaan seulontaikäisillä ja 23 % ennen seulontaikää
- Seulontaikäisten syövistä lähes puolet todetaan henkilöillä, jotka eivät ole osallistuneet seulontaan edellisen seulontakierroksen aikana
→ Seulontaan osallistumiseen kannustaminen!
- Toistaiseksi suositus on, että rokotettujen tulee osallistua seulontaan
- Tulevina vuosina olennaista on arvioida uudelleen rokotettujen kohorttien osalta seulonnan hyötyjä, haittoja ja kustannuksia



#käytääikasi -kampanja

- Pääkohderyhmänä ensimmäisen seulontakutsun saavat 30-vuotiaat (25-vuotiaat)
- Tavoite: lisätä tietoa seulonnasta ja siihen osallistumisesta, lisätä motivaatiota ja osallistumista
- Pääviestit:

Nopea: Se vie vain vartin.

Merkitys/tärkeys: Seulonta on hyödyllinen.

Maksuttomuus: Seulonta on maksuton.

Kampanjan pääviesti: Käytä aikasi.



Materiaalit käyttöönne

- **Julisteet suomeksi ja ruotsiksi**
Tilaus maksutta Syöpäjärjestöjen verkkokaupasta
- **Diginäyttökuvat suomeksi ja ruotsiksi**
Saatavilla pysty- ja vaakakuvina Syöpäjärjestöjen materiaalipankista: Diginäyttökuvat
- **#käytääikasi-somemateriaalit Instagramiin**
Syöpäjärjestöjen materiaalipankki: somemateriaalit FEED
Syöpäjärjestöjen materiaalipankki: somemateriaalit STORIES
- **#käytääikasi-verkkosivu**
#käytääikasi-verkkosivu kokoaa yhteen perustiedot kohdunkaulan syövän seulonnasta seulonnan ensikertalaisille. Lisäksi sivulla vastataan seulonnasta usein kysyttyihin kysymyksiin



**Hei nainen,
tarkkaile postiasi
ja käytä aikasi.**

Saat postissa ajan maksuttomaan
kohdunkaulan syövän seulontaan.
Seulonnassa kannattaa käydä, koska
se suojaa sinua syövältä.

#KäytäAikasi

Lue lisää
www.kaytaikasi.fi
tai lue viereinen
QR-koodi.

Kondomin ja suuseksisuojan käytön edistäminen

Kondomin ja suuseksisuojan käyttö

- Kondomi suojaa sekä ei-toivotulta raskaudelta että seksitaudeilta. Seksitaudit voivat tarttua myös suuseksissä, minkä vuoksi siinä olisi hyvä käyttää kondomia/suuseksisuoja.
- Nuorilla ehkäisyn käyttämättä jättäminen viimeisimmässä yhdynnässä on lisääntynyt. Tämä pätee niin perusopetuksen 8. ja 9. luokalla kuin ammatillisessa oppilaitoksessa ja lukiossa opiskelevien kohdalla (Kouluterveyskysely 2019-2023).

	Yhdynnässä olleet	Ei ehkäisyä viimeisessä yhdynnässä
Perusopetus 8. ja 9. luokka	18%	21%
Lukio	34%	11%
Ammatillinen oppilaitos	51%	14%

Kouluterveyskysely 2023



Kondomi tunnetaan – suuseksisuoja vieraampi

- 75 % kokee, että suhtautuu nyt positiivisemmin kondomin käyttöön
- 59 % kokee, että suhtautuu nyt positiivisemmin suuseksisuojan tai kondomin käyttöön suuseksissä
- 73 % aikoo käyttää kondomia seuraavassa yhdynnässä
- 32 % aikoo käyttää suuseksisuojaa tai kondomia suuseksissä



Kesäkumi-kampanjan palautekysely (n=99)

Kesäkumi-kampanja 2025 - 30-vuotisjuhlavuosi!

- Tavoitteena lisätä tietoa seksitaudeista, suojautumisesta ja seksitautitesteistä sekä vahvistaa turvaseksitaitoja
- Kampanja näkyy ja kuuluu
 - Kesäkumi-biisi ja -artisti
 - Kesäkumi-kondomien jakelu
 - Kesäkumikiska festareilla
 - Sosiaalinen media, vaikuttajayhteistyö
 - Seksuaaliterveysviestintä ja -neuvonta
- Kesäkumeja voi tilata nuorille jaettavaksi kesäkuun alussa. Ohjeet tilaukseen [Kesäkumi.fi](https://kesakumi.fi)
- Kampanjan toteuttavat yhteistyössä YleX, Syöpäjärjestöt, Suomen Punainen Risti ja Sotilaskotiliitto.



Kiitos!

Lisätietoja:

Heidi Löflund-Kuusela

Terveystiedon edistämisen päällikkö

heidi.loflund-kuusela@cancer.fi

Veli-Matti Partanen

Kehittämispäällikkö,

kohdunkaulan syövän seulonta

veli-matti.partanen@cancer.fi



Syöpäjärjestöt



Syöpäjärjestöt

Syöpäjärjestöt

Mäkelänkatu 2, 00500 Helsinki

puh. 09 135 331

tiedotus@cancer.fi

 [Syöpäjärjestöt Facebookissa](#)

 [Syöpäjärjestöt X:ssä](#)

 [Syöpäjärjestöt Instagramissa](#)

 [Syöpäjärjestöt YouTubessa](#)